

СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ВІРТУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

Немає сумнівів, що пандемія спочатку Covid-19, а потім воєнний стан в Україні прискорили швидкий розвиток інноваційного навчання у вищих навчальних закладах. Ці фактори зумовили фундаментальну трансформацію не лише в тому, як люди взаємодіють один з одним, а й у тому, як навчають студентів у непрості часи для нашого суспільства. Але незалежно від того, чи проводиться навчання особисто, онлайн або у формі змішаного навчання, ключовими пріоритетами залишаються залученість студентів та навчальний досвід.

Пошук відповідної технології має вирішальне значення для залучення студентів до моделі інноваційного навчання, яке останнім часом може бути онлайн, очним або асинхронним. Важливим є те, що серед тисяч освітніх додатків, доступних для викладачів, необхідно обрати та використовувати зручні та ефективні цифрові інструменти для проведення процесу навчання. Вибір правильного додатка залежить не від самої технології, а від педагогіки, що стоїть за нею. Тому, по-перше, необхідно чітко визначити педагогічний підхід та стратегії викладання та навчання, а вже після цього обирати ефективні цифрові інструменти, які спрощують та покращують процес навчання.

Ефективною є модель змішаного навчання (модель, яка поєднує в собі онлайн, очне та асинхронне навчання, оскільки цифрові технології та соціальні мережі стають дедалі більш поширеними у житті студентів, це було лише питання часу, коли навчання стало «змішаним» за потребою), що розглядає навчання як процес, де студенти проходять різні етапи навчання, починаючи з набуття знань, переходячи до досліджень, а потім до практичного

застосування та отримання необхідних навичок. Протягом цих трьох етапів спільне навчання є важливим для створення соціальної навчальної онлайн-спільноти, таким чином, другим етапом стає створення простору або *віртуального навчального середовища* (далі – ВНС), де ця спільнота може взаємодіяти та співпрацювати. На рисунку 1 наведено складові ВНС.

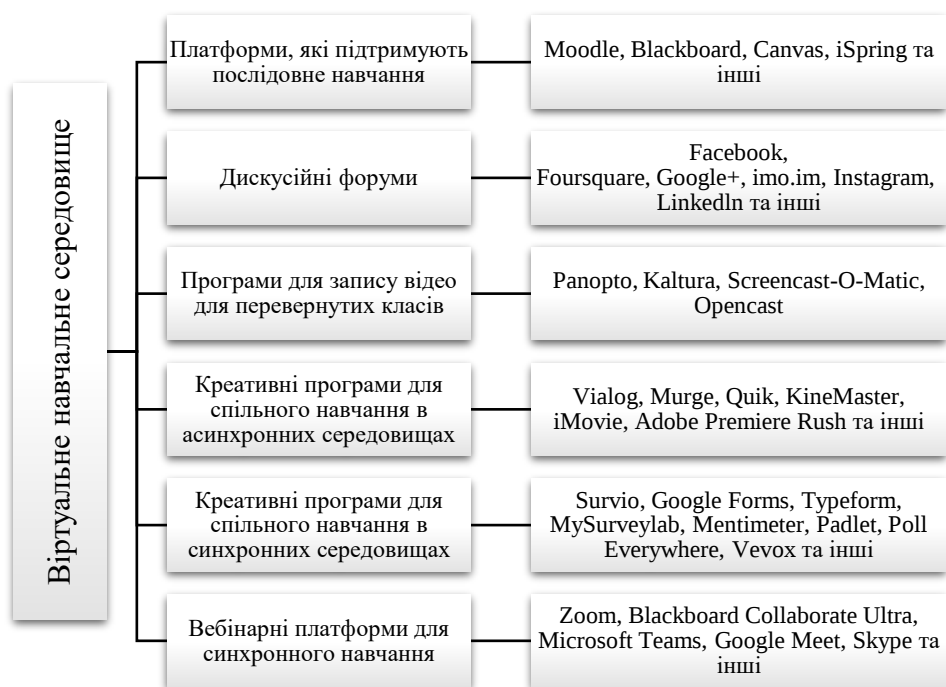

Рисунок 1 - Складові віртуального навчального середовища

Розроблено автором

Платформи, які підтримують послідовне навчання, необхідно структурувати для підтримки онлайн-навчання або змішаного навчання студентів. Наприклад Moodle, Blackboard, Canvas, iSpring, вже давно використовуються для складання навчальних програм та спільного використання ресурсів, полегшуючи всі етапи навчання серед співробітництва. [1]

Деякі викладачі провідних ВНЗ відмовляються від традиційних назв занять, таких як «лекція», «семінар» та створюють новий шаблон, що відображає три етапи навчання, а саме «відкрити», «дослідити», «поділитися та застосувати». Це забезпечує ефективну структуру для студентів, щоб орієнтуватися у своєму навчанні послідовно та легко, а також економію часу та ресурсів для

викладачів за рахунок масштабу, забезпечуючи при цьому гнучкість для всіх організаторів курсів, щоб використовувати додаткові функції ВНС або додавати нові цифрові інструменти, які підходять для їхньої дисципліни.

Дискусійні форуми. Якісне та ефективне ВНС повинно включати функції, які просувають центральну роль студента як активного учасника у спільному створенні знань за допомогою співпраці, обговорення та виробництва. Воно повинно сприяти спілкуванню та взаємодії між іншими студентами, колегами та викладачами за межами навчального середовища. Одним із таких засобів комунікації та ключовою особливістю ВНС є дискусійні форуми, які можна створити в будь-якій соціальній мережі або спеціалізованому сайті. Дискусійні форуми надають викладачам можливість перейти від творців знань до фасилітаторів знань. Студенти беруть участь у спільному навчанні за допомогою онлайн-дебатів. Можливість гнучкої участі у дискусіях має вирішальне значення для подолання обмежень за часом та місцем, а також для різних темпів та стилів навчання студентів, що дозволяє задовольнити різноманітні потреби студентської спільноти. Слід зазначити, що студенти, які зазвичай беруть участь у усному зворотному зв'язку в аудиторії, стають активнішими і помітними у письмовій формі. Використання форумів підтримує перевернуте навчання, коли викладачі переносять обговорення студентів у живі навчальні заняття, заохочуючи активнішу участь.

Програми для запису відео для перевернутих класів. У світі змішаного навчання перевернуті класи (flipped classroom – принцип навчання, за яким засвоєння основного матеріалу здійснюється студентом самостійно, а під час роботи з викладачем приділяється час на практичну складову дисципліни) та асинхронне навчання — популярні способи максимально ефективно використовувати час синхронного навчання. [2] Програми для запису відео, такі як Panopto, Kaltura, Screencast-O-Matic та Opencast є ефективними інструментами для підтримки першого етапу моделі змішаного навчання, а саме отримання знань.[3] Проведення асинхронних лекцій з використанням

відеозаписів дозволяє студентам навчатися у самостійному темпі та у більш цілеспрямованому середовищі. Наприклад, відеолекції дають можливість легко переміщатися за змістом відео, використовуючи інструменти змісту та субтитрів; останні, зокрема, підвищують доступність контенту, підтримуючи цінності різноманітності та інклюзивності навчальних матеріалів. Завдяки правильному дизайну, невеликим відеороликам і питанням на роздуми студенти можуть розмірковувати над своїм навчанням. Це допомагає їм підготуватися до синхронних занять, тим самим підвищуючи рівень участі та залучення. Запис власних лекцій замість використання загальнодоступних відеороликів забезпечує більш персоналізований досвід студентів та максимальний контроль за інтелектуальною власністю викладачів.

Креативні програми для спільного навчання в асинхронних середовищах. Вище було зазначено про важливість спільного навчання та розвитку соціальної онлайн-спільноти, тому загальною проблемою асинхронного навчання є те, що студенти можуть почуватися ізольованими. Поряд із дискусійними форумами існують більш креативні програми, що підтримують онлайн-навчання у формі співробітництва, такі як Vialog, Murge, Quik, KineMaster, iMovie, Adobe Premiere Rush та інші. [4] Це програми для відеодіалогів, які дозволяють студентам, створювати відеоконтент та вести відеообговорення залежно від часу. Це допоможе підвищити рівень залучення студентів до процесу навчання через підвищене почуття відповідальності за зміст та візуальну участь, яку вони вважали за корисне.

Креативні програми для спільного навчання в синхронних середовищах представлені системами опитування, в яких студенти можуть використовувати свої власні пристрої, чи то мобільний телефон, планшет чи ноутбук, щоб відповідати на запитання викладача. Відповіді студентів анонімно зіставляються в режимі реального часу та відображаються на екрані. Прикладами таких систем є програмні забезпечення Survio, Google Forms, Typeform, MySurveyLab, Mentimeter, Padlet, Poll Everywhere Vevox та інші. Через анонімність ці системи пропонують студентам безпечний онлайн-

простір, де вони можуть спілкуватися наживо та обмінюватися інформацією в різних форматах, включаючи завантаження посилань, зображень, відео та аудіозаписів. Як такі, вони є відмінними інструментами для розширення взаємодії, надання зворотного зв'язку, що формується, в режимі реального часу та підвищення загальної залученості студентів. Програмне забезпечення може підтримувати онлайн-навчання та особисте навчання, особливо при соціальному дистанціюванні. Після публікації своєї інформації студенти можуть додавати, видаляти чи переглядати її. Це підвищує їхню рефлексивність і критичне мислення як сотворців знань.

Вебінарні платформи для синхронного навчання є програмним забезпеченням для веб-конференцій, як ефективний інструмент для підтримки навчання в режимі онлайн, відтворюючи взаємодію та досвід студентів під час проведення заняття. Існує безліч інструментів для проведення веб-семінарів, наприклад, такі як Zoom, Blackboard Collaborate Ultra, Microsoft Teams, Google Meet та Skype з аналогічними функціями, такими як сумісне використання екрана, опитування для голосування, інтерактивні дошки та кімнати обговорення. Щоб отримати ефективний результат, важливо, щоб студенти брали участь у перевернутому навчанні та виконували завдання до синхронного сеансу. Потім вони можуть обговорити незрозумілі питання у секційних групах та підготувати презентацію, щоб поділитись нею зі своїми одногрупниками або взяти участь в онлайн-дебатах.

Навчання у змішаному режимі може бути надзвичайно корисним, цікавим в часи невизначеності чи змін та відбуватися майже з будь-якого місця. Воно також дозволяє студентам по-іншому думати про свою освіту, дозволяючи їм працювати самостійно та з іншими незвичними інструментами. В сучасних умовах доступно безліч корисних творчих інструментів для підтримки активного навчання та повноцінної участі студентів в Інтернеті, але ключем до їхньої ефективності є забезпечення того, щоб педагогічні підходи враховували вибір ефективних цифрових інструментів.

Список використаних джерел:

1. Система електронного навчання і тестування Moodle: розгляд можливостей. URL: <https://www.ispring.com.ua/blog/moodle> (дата звернення: 01.08.2022).
2. Перевернутий клас - супер модна стратегія навчання. URL: <https://teach-hub.com/perevernutyj-klas/> (дата звернення: 01.08.2022).
3. Best Video CMS Software. URL: <https://www.g2.com/categories/video-cms> (дата звернення: 01.08.2022).
4. 15 Best Paid and Free Video Editing Apps for 2022 URL: <https://en.shopify.hk/blog/video-editing-apps> (дата звернення: 01.08.2022).

Ганна ВІНОГРАДОВА, к.ю.н., доцент
кафедра цивільного та трудового права

РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ СТУДЕНТАМ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 «ПРАВО» ПРИВАТНО- ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Важливість використання арсеналу існуючих форм соціальних комунікацій при підготовці майбутніх юристів важко переоцінити. Адже, такий підхід зможе забезпечити не тільки ефективний контроль за опануванням слухачами навчального матеріалу, але й допоможе навчити студента доносити до респондентів аргументацію з певної проблематики доступно і зрозуміло. У цьому процесі, одним з вирішальних факторів є також володіння базовими навичками риторіки [1, с.5].

Платформа «Moodle», яка активно використовується наразі на багатьох навчальних курсах правничого напрямку, є своєрідним містком між студентом та викладачем, які іноді знаходяться в різних життєвих умовах та обставинах під час навчального процесу. Цей потужний цифровий ресурс, який постійно